Lietas Nr. C20350313
Lietas arhīva Nr. C-3503-13/7

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Liepājā 2013.gada 17.decembrī

Liepājas tiesa šādā sastāvā:

tiesnese I.Kadeģe

rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, un

k o n s t a t ē j a:

Prasītāja /pers. A/ 2013.gada 18.oktobrī iesniegusi Liepājas tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu /pers. C/, dzimuša/datums/, uzturam mēnesī Ls 50, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet sasniedzot 7 gadu vecumu 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un /pers. D/, dzimuša/datums/, uzturam ik mēnesi Ls 60, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz bērnu pilngadībai. Prasība pamatota uz Civillikuma 177., 179.pantu, Ministru kabineta noteikumiem.

Prasītāja norādījusi, ka ar atbildētājs ir abu dēlu tēvs. Kopdzīve ar atbildētāju ir pārtraukta un dēli atrodas prasītājas ikdienas aizgādībā, bet atbildētājs nesniedz materiālu palīdzību dēlu uzturam.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{21}pantu, atbildētājam /pers. B/ ierakstītā pasta sūtījumā nosūtīts prasības pieteikums uz viņa deklarētās un faktiskās dzīvesvietas adresi paskaidrojumu sniegšanai līdz 2013.gada 21.novembrim.

Atbildētājs /pers. B/ paskaidrojumu nav sniedzis, tiesas sūtītie dokumenti atgriezti tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta piekto daļu tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, (..), ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu. Atbilstoši Civilprocesa likuma 56.^{1}pirmās daļas 3.punktam, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti: septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 56.^{1} panta otrajai daļai tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi (..) un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu (..).

Ņemot vērā, ka puses nav lūgušas lietas izskatīšanu tiesas sēdē, tiesnese saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu pieņēma lēmumu par lietas izskatīšanu rakstveida procesā.

Pusēm nosūtīts paziņojums saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu, norādot, ka sprieduma norakstu puses varēs saņemt 2013.gada 17.decembrī Liepājas tiesas kancelejā.

Novērtējusi rakstveida pierādījumus lietā un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā.

No lietas materiāliem – dzimšanas apliecībām, redzams, ka par /pers. D/, dzimuša/datums/, un /pers. C/, dzimuša/datums/, vecākiem ir reģistrēti /pers. B/ un /pers. A/ (lietas 7.,8.lapa).

Tiesa atzīst, ka lietā nepastāv strīds, ka bērnu aprūpi un uzraudzību īsteno prasītāja, pie kuras dzīvo bērni.

Civillikuma 179.pants noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Panta piektā daļa paredz, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" noteic, ka katra vecāka pienākums ir nodrošināt katram savam bērnam uzturlīdzekļus līdz 7 gadu vecumam 25%, bet no 7 gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumiem Nr.1096 „Par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundu tarifa likmi" Latvijas valstī minimālā darba alga ar 2011.gada 1.janvāri noteikta 200 lati mēnesī.

Līdz ar to tiesa secina, ka prasītājas prasītais uzturlīdzekļu apmērs Ls 50 mēnesī atbilst Ministru kabineta noteikumu Nr.37 noteiktajam apmēram, tas ir, 25% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, savukārt Ls 60 mēnesī atbilst Ministru kabineta noteikumu Nr.37 noteiktajam apmēram, tas ir, 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Jēdziens „bērna uzturēšana" saistīts ar Civillikuma 177.panta ceturtajā daļā noteiktajiem kritērijiem, proti, bērna ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam), kas ņemami vērā, nosakot uzturlīdzekļu apmēru un samērojams ar abu vecāku mantisko stāvokli.

Tiesa atzīst, ka, nevērtējot vecāku spējas un mantas stāvokli, no atbildētāja piedzenami uzturlīdzekļi Ministru kabineta noteikumos noteiktā apmērā.

Uzturlīdzekļi tiesas noteiktajā apmērā atbilstoši judikatūrai, kas izveidojusies attiecībā uz Civillikuma normas par vecāku pienākumu gādāt par bērnu uzturēšanu tulkojumu (*skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedumu lietā Nr.SKC-556*), piedzenami no prasības iesniegšanas dienas tiesā 2013.gada 18.oktobra, jo ar prasības celšanas brīdi prasītāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 1.pantu uzsākusi savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju, ņemot vērā atbildētāja samaksātos uzturlīdzekļus.

Tiesa atzīst, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktam, spriedums izpildāms nekavējoši, ņemot vērā, ka uzturlīdzekļu piedziņa skar bērna materiālās intereses, bet saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.pantu bērna intereses ir prioritāras.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Atbildētājs /pers. B/ par saviem ienākumiem un mantisko stāvokli pierādījumus nav iesniedzis, kā arī nav lūdzis tiesu pilnīgi vai daļēji atbrīvot no tiesas izdevumu samaksas, Civilprocesa likuma 43.panta ceturtā daļa atbildētājam izskaidrota, nosūtot prasības pieteikumu.

Ņemot vērā, ka prasītāja, iesniedzot prasību, no valsts nodevas par uzturlīdzekļu piedziņu un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksas atbrīvota saskaņā ar likumu, saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu un 35.panta pirmās daļas 3.punktu valsts nodeva Ls 198 (15% no (Ls 50 x 12 + Ls 60 x 12)) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 5,34 (lietas 1.lapa) piedzenami no atbildētāja par labu valstij.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu atbildētājam, daļā par tiesas izdevumu piedziņu, nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189., 190., 192., 193., 199., 204.^{1}, 250.^{25}, 250.^{27}panta tiesa

n o s p r i e d a:

Apmierināt prasību pilnīgi.

Piedzīt no /pers. B/, /personas kods/, par labu /pers. A/, /personas kods/, uzturlīdzekļus bērna /pers. C/, dzimuša/datums/, uzturam ik mēnesi līdz 7 gadu vecumam 25% (divdesmit pieci procenti) no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no 7 gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 30% (trīsdesmit procenti) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, un bērna /pers. D/, dzimuša/datums/, uzturam ik mēnesi 30% (trīsdesmit procenti) no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai, uzturlīdzekļus piedzenot no 2013.gada 18.oktobra, maksājumus veikt AS „Swedbank" kontā Nr. LV75HABA/konta numurs/.

Piedzīt no /pers. B/, /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu Ls 198 (viens simts deviņdesmit astoņi lati), kas jāiemaksā kontā: Valsts kase, NMR 90000050138, konts /konta numurs/, BIC kods TRELLV22, un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 5,34 (pieci lati trīsdesmit četri santīmi), kas jāiemaksā kontā: Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, konta Nr./konta numurs/, ekonomiskās klasifikācijas kods 21499. Kvītis par izdevumu samaksu pēc to nomaksas jāiesniedz Liepājas tiesas kancelejā.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Noteikt /pers. B/tiesas izdevumu samaksai labprātīgu sprieduma izpildes termiņu desmit dienas, skaitot no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Liepājas tiesā.

Pilns sprieduma teksts sastādīts 2013.gada 17.decembrī.

Tiesnese I.Kadeģe